

FORSVARSMINISTERIET

HØRINGSNOTAT

27. september 2005

Forslag til Lov om ændring af værnepligtsloven og lov om værnepligtens opfyldelse ved civilt arbejde har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Statsministeriet, Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Domstolsstyrelsen, Hovedorganisationen af Officerer i Danmark, Centralforeningen for Stampersonel, Hærens Konstabel- og Korporalforening, Værnepligtsrådet og Landstalsmandsudvalget for Beredskabskorpsets Menige.

Forsvarsministeriet har ikke fundet anledning til at ændre i lovforslaget i videre omfang som følge af de indkomne høringssvar. Høringssvarene fra de enkelte myndigheder og organisationer er vedlagt nærværende notat. Svarene kommenteres nærmere nedenfor.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har meddelt, at de ingen bemærkninger har til lovforslaget. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har dog til orientering vedlagt et høringssvar fra Statsamtet Nordjylland, der efterlyser en begrundelse for, at en af direktørerne for de nye statsforvaltninger ikke fremadrettet kan være formand for Værnepligtsnævnet.

Forsvarsministeriet skal hertil bemærke, at ministeriet på baggrund af, at ressortansvaret for lovene på værnepligtsområdet, det statslige redningsberedskab, sessionsvirksomheden og Militærnægteradministrationen er overgået fra indenrigs- og sundhedsministeren til forsvarsministeren, har valgt at pege på en formand uden for indenrigs- og sundhedsministerens område. Dette skal ses i lyset af, at der fremover ikke vil være værnepligtige eller blive foretaget nogen form for værnepligtsadministration eller tilsvarende inden for indenrigs- og sundhedsministerens område. Endvidere medfører den kommende kommunalreform, at der skal udpeges en ny formand, idet formanden for tiden er en statsamtmand. Endelig skal det bemærkes, at formanden for Værnepligtsnævnet tidligere har været en landsdommer, hvorfor Forsvarsministeriet har fundet det naturligt at pege på en dommer som den fremtidige formand.

Domstolsstyrelsen har meddelt, at de ingen bemærkninger har til lovforslaget.

Hovedorganisationen af Officerer i Danmark har meddelt, at de ingen bemærkninger har til lovforslaget.

Hærens Konstabel- og Korporalforening anfører, at de forudsætter, at indgåede aftaler om antagelse af kvinder på værnepligtslignende vilkår videreføres og foreslår i den forbindelse, at det i lovforslagets bemærkninger præciseres, at kvinder ansættes på kontrakt på værnepligtslignende vilkår.

Forsvarsministeriet skal hertil bemærke, at det er hensigten, at den nuværende ordning, hvorefter kvinder har mulighed for at gøre tjeneste på værnepligtslignende vilkår, bibeholdes.

Hærens Konstabel- og Korporalforening fastslår, at kvindernes deltagelse i Forsvarets Dag ikke må medføre, at den "trænbarhedstest", der hidtil har været gennemført af kvindelige ansøgere, bortfalder. Hærens Konstabel- og Korporalforening opfordrer desuden til, at det overvejes at indføre en "trænbarhedstest" for værnepligtige mænd.

Forsvarsministeriet skal hertil bemærke, at kvinder, der ønsker at gøre tjeneste på værnepligtslignende vilkår, hidtil er blevet indkaldt til en særskilt prøve, der også indebar mulighed for en løbetest. Det er imidlertid ikke hensigten at gennemføre testen i forbindelse med kvindernes deltagelse i Forsvarets Dag. Løbetesten har været frivillig og kun af vejledende karakter med henblik på at give kvinderne et indtryk af tjenestens krav og vilkår. Det er forventningen, at deltagelsen i Forsvarets Dag vil give det nødvendige indblik i tjenestens vilkår mv., således at der ikke er behov for at gennemføre en egentlig løbetest for at formidle vilkårene under tjenesten. Endvidere er baggrunden for at invitere kvinder til Forsvarets Dag bl.a. et ønske om, at kvinderne fra 1. dag gennemfører det samme forløb som mændene, hvilket dermed også omfatter den samme sessionsafprøvning som mændene. Hensigten hermed er at forbedre kvinders integration i forsvaret ved at vise kvinder og mænd, at tjenesten i forsvaret er på fælles præmisser. Ministeriet ønsker derfor ikke, at der gennemføres særskilte fysiske test eller lignende af kvinder. Forsvarsministeriet finder endvidere ikke, at der er behov for at indføre en "trænbarhedstest" af værnepligtige mænd, idet det ikke er vurderingen, at en sådan test vil medføre en væsentlig forbedret sessionsbedømmelse. Forsvarsministeriet vil dog følge området med henblik på løbende at vurdere behovet for eventuelle justeringer.

Hærens Konstabel- og Korporalforening anfører endvidere, at man med henblik på at styrke rekrutteringen gerne medvirker til etablering af en ordning, hvor mænd kan forrette frivillig tjeneste på værnepligtslignende vilkår.

Forsvarsministeriet skal hertil bemærke, at dette i givet fald vil medføre, at der skabes et system med forskellige kategorier af værnepligtige, der ikke har ens vilkår. Det er ministeriets vurdering, at dette ikke vil styrke rekrutteringen til forsvaret. Det skal samtidig bemærkes, at værnepligtige, der indgår en aftale om tjeneste på værnepligtslignende vilkår, hvor vilkårene beror på en aftale med en forhandlingsberettiget personaleorganisation, ikke kan betegnes som værnepligtige.

Hærens Konstabel- og Korporalforening foreslår, at § 4 i værnepligtsloven skærpes, således at mulighederne for at udelukke værnepligtige fra værnepligtstjeneste forbedres med henblik på at afstemme vilkårene for udelukkelse fra værnepligtstjeneste og vilkårene for at blive sikkerhedsgodkendt til fastansættelse i forsvaret.

Forsvarsministeriet skal hertil oplyse, at de nuværende regler, hvorefter værnepligtige, der er idømt ubetinget straf af fængsel i mindst 30 dage eller foranstaltninger i henhold til straffelovens §§ 68 – 70, kan udelukkes fra værnepligtstjeneste, er indført i 1999 på baggrund af "Rapport om kriminelle værnepligtige i forsvaret". Rapporten anbefalede, at den daværende udelukkelsesgrænse blev sænket til 30 dage. Rapporten anbefalede imidlertid ikke en fuldstændig ophævelse af udelukkelsesgrænsen, således at alle værnepligtige, som er idømt straf, undergives en konkret vurdering med henblik på at afgøre, om det pådømte forhold bør føre til udelukkelse fra værnepligtstjeneste. Forudsætningerne i relation til den i 1999 indførte 30 dages regel vurderes ikke at være afgørende ændret, når det erindres, at værnepligten primært er begrundet i behovet for at opstille en beredskabs- og totalforsvarsstyrke. Endvidere skal det bemærkes, at værnepligten ikke kun skal ses som et værdifuldt rekrutteringsgrundlag til forsvaret, men også til redningsberedskabet og hjemmeværnet, herunder deres respektive frivillige elementer. Det vil således være for ensidigt blot at fokusere på ansættelse i forsvaret og de krav, der er knyttet hertil, ligesom der også er forskellige krav til sikkerhedsgodkendelse i forsvaret afhængig af ansættelsesforhold, funktion mv.

Endelig foreslår Hærens Konstabel- og Korporalforening, at der i værnepligtsloven optages bestemmelser vedrørende hjemsendelse af værnepligtige på grund af manglende opfyldelse af de tjenstlige krav, ligesom der ifølge Hærens Konstabel- og Korporalforening bør tages initiativ til at sikre de værnepligtige, der hjemsendes fra forsvaret før tid, tålelige økonomiske og sociale vilkår.

Forsvarsministeriet skal hertil anføre, at reglerne vedrørende bedømmelse af tjenestegørende værnepligtige i forsvaret fremgår af Forsvarsministeriets "Bekendtgørelse om bedømmelses- og antagelseskommissioner samt om overførelse af personel fra frivillig tjeneste til værnepligtstjeneste". Tilsvarende er reglerne for værnepligtige i redningsberedskabet og civile værnepligtige fastsat i Indenrigs- og Sundhedsministeriets "Bekendtgørelse om session og indkaldelse til værnepligtstjeneste mv.". Forsvarsministeriet finder derfor ikke, at der er grundlag for at medtage bestemmelser om bedømmelse af tjenestegørende værnepligtige i værnepligtsloven. Forsvarsministeriet finder endvidere ikke, at spørgsmålet om de værnepligtiges økonomiske og sociale forhold i forbindelse med evt. hjemsendelse før tid bør reguleres via værnepligtsloven. Ministeriet skal dog gøre opmærksom på, at der til forsvarets tjenestesteder er tilknyttet socialrådgivere, der inddrages med henblik på at sikre støtte og vejledning, herunder også i relation til de sociale myndigheder mv., når det overvejes at hjemsende en værnepligtig før tid.

Værnepligtsrådet anfører, at der bør indføres en fysisk test af de værnepligtige, at vilkårene for værnepligtige, der hjemsendes før tid, bør forbedres, at værnepligtige, der frivilligt ønsker at aftjene værnepligten, skal ansættes på værnepligtslignende vilkår, og at kravene vedrørende

udelukkelse fra værnepligtstjeneste og sikkerhedsgodkendelse i forbindelse med udsendelse til internationale operationer bør samkøres.

Forsvarsministeriet skal i relation hertil henvise til ministeriets bemærkninger til Hærens Konstabel- og Korporalforenings høringssvar.

Endvidere anfører Værnepligtsrådet, at frirejseordningen bør forbedres samt at civile værnepligtige bør optjene feriepenge.

Forsvarsministeriet skal hertil bemærke, at reglerne for fribefordring af værnepligtige fremgår af Forsvarsministeriets "Cirkulære om fribefordring af værnepligtigt personel mfl". Tilsvarende fremgår reglerne for aflønning mv. af civile værnepligtige af Indenrigs- og Sundhedsministeriets "Bekendtgørelse om civil værnepligt", ligesom ferieforhold er reguleret i ferieloven. Forsvarsministeriet finder derfor ikke, at der er grundlag for at medtage bestemmelser om fribefordring af værnepligtige og forhold vedrørende feriepenge mv. af civile værnepligtige i værnepligtsloven eller lov om værnepligtens opfyldelse ved civilt arbejde.

Landstalsmandsudvalget for Beredskabskorpsets Menige har meddelt, at man ser positivt på forslaget om at udvide Værnepligtsnævnets kompetenceområde.

Landstalsmandsudvalget for Beredskabskorpsets Menige udtrykker betænkelighed, såfremt de værnepligtige på beredskabscentrerne på ugentlig basis skal involveres i håndteringen af deltagerne i Forsvarets Dag.

Forsvarsministeriet skal hertil bemærke, at Forsvarets Dag kun planlægges gennemført på et af Beredskabskorpsets tjenestesteder, idet de øvrige vil blive placeret på forsvarrets tjenestesteder. Forsvarets Dag vil desuden blive gennemført således, at uddannelsen af de værnepligtige på de tjenestesteder, hvor Forsvarets Dag gennemføres, ikke vil blive berørt heraf.

Landstalsmandsudvalget ønsker endvidere afklaret, hvorvidt deltagerne i Forsvarets Dag selv kan afgøre på hvilket af de fem centre, de skal møde samt på hvilke kaserne og beredskabscentre Forsvarets Dag gennemføres.

Forsvarsministeriet skal bemærke, at der fra Forsvarets Personeltjenestes side indledningsvis vil ske en fordeling af, hvor den enkelte skal møde til Forsvarets Dag. Dette er begrundet i behovet for en jævn fordeling af antallet af deltagere på de enkelte centre. Der vil dog i et vist omfang være mulighed for at imødekomme særlige ønsker fra enkeltpersoner. Forsvarets Dag vil blive afholdt på Høvelte Kaserne, Antvorskov Kaserne ved Slagelse, Flyvestation Aalborg, Beredskabscenter Herning, Bülow's Kaserne i Fredericia samt Almegårds Kaserne på Bornholm.